

ที่ สม ๐๐๐๓/ ๕๔

26372
๑๙ ก.ค. ๕๘ 11.๐๐
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖ - ๗
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร
๑๐๒๑๐

๒๘ กันยายน ๒๕๕๘

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส17394
วันที่ : ๑18887/58
วันที่ : 30 ก.ย. 58 เวลา : 13:30

เรื่อง ผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนารายงานผลการตรวจสอบที่ ๘๑๙-๘๓๐/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๘
จำนวน ๔๓ หน้า
๒. สำเนารายงานผลการตรวจสอบที่ ๓๘๒/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖
จำนวน ๑๑ หน้า

ด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นสมควรให้มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และ
ข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายต่อรัฐบาล กรณีชาวโรฮิงญาที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย และกรณีสังหาร
หมู่แรงงานข้ามชาติชาวกะเหรี่ยงสัญชาติพม่า โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ความเป็นมา

๑.๑ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับเรื่องร้องเรียนตั้งแต่ปี ๒๕๕๒-๒๕๕๘
จำนวน ๑๒ คำร้อง เพื่อขอให้ตรวจสอบการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนและ
ขอความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมกรณีต่างๆ ประกอบด้วย กรณีขอให้ตรวจสอบการเสียชีวิตของชาวโรฮิงญา
ขณะที่อยู่ในการควบคุมของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง กรณีแกนนำชาวโรฮิงญาถูกคุกคามข่มขู่จากการ
เคลื่อนไหวช่วยเหลือชาวโรฮิงญาที่ถูกควบคุมตัวอยู่ในประเทศไทย กรณีการจับกุมชาวโรฮิงญาขณะที่ล่องเรือ
ตามทะเลอันดามันเพื่อเดินทางไปยังประเทศเพื่อนบ้าน กรณีหญิงชาวโรฮิงญาและบุตรถูกผลักดันให้ไปที่เกาะ
แห่งหนึ่งในเขตจังหวัดพังงา หญิงดังกล่าวเสียชีวิตทำให้บุตรไม่มีที่พึ่งและขอความช่วยเหลือให้เด็กได้พบบิดา
กรณีภรรยาและบุตรถูกควบคุมตัวที่บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดพังงา โดยขอ
ความช่วยเหลือให้ได้พบครอบครัวและใช้ชีวิตร่วมกัน กรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดระนอง
ผลักดันชาวโรฮิงญาจำนวน ๑๕๐ คน จังหวัดสงขลา และจังหวัดพังงา ไปที่ชายแดนไทย-พม่า และมีชาว
โรฮิงญาบางส่วนถูกนายหน้านำไปลงเรือและถูกเรียกเก็บเงินเพื่อช่วยนำพาเดินทางไปประเทศเพื่อนบ้านและตก
เป็นเหยื่อการค้ามนุษย์โดยขอให้ตรวจสอบดำเนินคดีกับขบวนการค้ามนุษย์และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องและ
กรณีการค้นพบศพชาวโรฮิงญาจำนวนมากบริเวณชายแดนไทย-มาเลเซีย สันนิษฐานว่าศพเป็นเหยื่อการค้า

/มนุษย์...

มนุษย์โดยขอความช่วยเหลือเยียวยาผู้รอดชีวิตและขอให้กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์ให้การดูแลช่วยเหลือ

๑.๒ นางสาวอุบลวรรณ บุญรัตนสมัย ผู้ร้องตามคำร้องที่ ๒๐/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ได้ร้องเรียนว่า กรณีเกิดเหตุการณ์คดีสังหารหมู่ด้วยอาวุธปืนแรงงานข้ามชาติชาวกะเหรี่ยงสัญชาติพม่าในจังหวัดตาก จำนวนรวม ๙ ศพ (ในพื้นที่อำเภอแม่สอด ๒ ศพ และพื้นที่อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ๕ ศพ) และยังเชื่อว่ามีแรงงานข้ามชาติกลุ่มดังกล่าว ถูกยิงอีก ๒ ศพ ในคราวเดียวกันแต่ยังไม่พบศพ ผู้ร้องได้รับเรื่องร้องเรียนจากญาติผู้เสียชีวิตและพยานในเหตุการณ์ว่ากลุ่มแรงงานข้ามชาติชาวกะเหรี่ยงสัญชาติพม่าที่ถูกฆ่าตายถูกตำรวจจับกุมดำเนินคดีและเรียกปรับเงิน ก่อนจะถูกขายนในชุดพลเรือนใช้ปืนยิงเสียชีวิตและนำศพไปทิ้งตามจุดที่พบศพ ผู้ร้องเชื่อว่า เหตุการณ์ดังกล่าวมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาเกี่ยวข้อง จึงร้องเรียนมายังคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติให้ตรวจสอบ หากเรื่องที่ร้องเรียนดังกล่าวเป็นจริง ถือเป็นการละเมิดสิทธิในชีวิตและร่างกายของบุคคลอย่างร้ายแรง และเป็นการกระทำผิดกฎหมาย ซึ่งประเทศไทยในฐานะรัฐภาคีกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองมีพันธกรณีที่จะต้องคุ้มครองสิทธิดังกล่าว ไม่ว่าบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิจะเป็นบุคคลสัญชาติไทยหรือมีสัญชาติอื่น

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เห็นว่าเหตุการณ์นี้ควรเป็นอุทธรณ์และควรใช้เป็นโอกาสสำคัญที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาเรื่องการย้ายถิ่นข้ามชาติ และการคุ้มครองสิทธิต่อผู้เสียหายจากขบวนการค้ามนุษย์ ซึ่งประเทศไทยได้แสดงจุดยืนชัดเจนว่าจะปกป้องและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยให้การรับรองกติการะหว่างประเทศหรือพันธกรณีระหว่างประเทศ และอาจส่งผลให้เกิดปัญหากระทบต่อความมั่นคงของไทย รวมทั้งปัญหาเศรษฐกิจและสังคม และปัญหาที่เชื่อมโยงกับความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงเห็นสมควรให้มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายต่อรัฐบาล ทั้งนี้ตามนัยมาตรา ๑๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณารายงานดังกล่าว และมอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๔.สาระสำคัญของเรื่อง

๔.๑ กรณีชาวโรฮิงญาที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย

กรณีชาวโรฮิงญาในประเทศไทย เป็นปัญหาการโยกย้ายถิ่นฐานไม่ปกติ มีความซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับหลายมิติทั้งด้านเชื้อชาติ ศาสนา เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ด้านสิทธิมนุษยชนและมนุษยธรรม รวมทั้งด้านความมั่นคงของรัฐ จากการค้นพบค่ายกักกันผู้อพยพชาวโรฮิงญาบริเวณชายแดนไทย-มาเลเซีย มีการค้นพบศพชาวโรฮิงญาเป็นจำนวนมาก นำไปสู่การจับกุมเครือข่าย สาย นายหน้าขบวนการค้ามนุษย์ ที่มีพฤติกรรมเรียกปรับเงินจากการเดินทาง หรือค่าไถ่จากญาติพี่น้อง การบังคับไปขายแรงงานในประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักการเมืองท้องถิ่น และชาวโรฮิงญาด้วยกันเองร่วมเป็นขบวนการตั้งแต่ประเทศต้นทางกลางทาง และประเทศปลายทาง ประเทศไทยในฐานะประเทศที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากข้อเท็จจริงจากการร้องเรียน และข้อเรียกร้องจากทุกภาคส่วนทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เรียกร้องให้ประเทศไทยปฏิบัติต่อผู้อพยพด้วยหลักสิทธิมนุษยชนและมนุษยธรรม และจากการแต่งตั้งคณะทำงาน

ยุทธศาสตร์ช่วยเหลือชาวโรฮิงญาและมีการติดตามสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อชาวโรฮิงญาในประเทศไทยเพื่อดำเนินการในเชิงยุทธศาสตร์เพิ่มเติมในหลายกรณี

๔.๒ กรณีสังหารหมู่แรงงานข้ามชาติชาวกะเหรี่ยงสัญชาติพม่า

จากการตรวจสอบพบศพชาวพม่าเพียง ๘ ศพ (มีไข้ ๔ ศพ ตามคำร้อง) ที่ถูกนำไปทิ้งเพื่ออำพรางคดี โดยทิ้งแต่ละจุดเป็นคู่ๆ บริเวณม่อนหินเหล็กไฟ อำเภอแม่สอด จำนวน ๒ ศพ และริมถนนสายแม่สอด-อุ้มผาง พื้นที่อำเภอพบพระอีก ๖ ศพ แต่ละจุดห่างกันประมาณ ๑๐-๓๐ กิโลเมตร นั้น เชี่ยวชาญจากสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ได้เก็บวัตถุพยานในที่ที่เกิดเหตุ และวัตถุพยานในรถยนต์ยี่ห้อโตโยต้า รุ่น MIGHTY X สีเขียว หมายเลขทะเบียน บง ๔๕๐๑ ตาก ได้หลายรายการ โดยผลการตรวจสอบสารพันธุกรรมจากเศษกิ่งไม้ พบว่าไม่ตรงกับรูปแบบสารพันธุกรรมของศพ ทั้ง ๕ ศพ แต่ตรวจพบสารพันธุกรรมจากที่นั่งบริเวณด้านหลังคนขับที่ไม่ขัดแย้งกับสารพันธุกรรม ดาบตำรวจ สมชาย ปิ่นแก้ว (ผู้ต้องสงสัย) หลังเกิดเหตุ ดาบตำรวจ สมชายฯ ได้ถูกคอตาย ซึ่งทำให้มีผลกระทบต่อการใช้สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของแรงงานข้ามชาติ

๕. ผลการตรวจสอบ

๕.๑ ประเด็นการละเมิดสิทธิในชีวิต ร่างกายและความเป็นอยู่ของชาวโรฮิงญาที่เข้ามาในประเทศไทย พบว่า เจ้าหน้าที่มักตรวจพบและจับกุมชาวโรฮิงญาที่เข้ามาตามชายฝั่งทะเลเพื่อเดินทางต่อไปยังประเทศมาเลเซียและอินโดนีเซีย ผู้พวยพทั้งหมดมักอยู่ในสภาพขาดน้ำและอาหารจึงจำเป็นอย่างยิ่งในการให้ความช่วยเหลืออย่างทันท่วงที โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชน และมั่นใจได้ว่าชาวโรฮิงญาจะไม่ถูกปล่อยตัวหรือทอดทิ้งตามยถากรรม หรือถูกผลักดันให้กลับไปเผชิญกับการกระทำรุนแรงจากประเทศต้นทางที่ตนหนีภัยมา หรืออาจตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์

๕.๒ ประเด็นความแออัดของสถานที่ควบคุมตัว เมื่อเจ้าหน้าที่ควบคุมตัวนำชาวโรฮิงญาไปกักตัวที่ด่านตรวจคนเข้าเมืองในแต่ละพื้นที่ พบว่าปัญหาห้องกักมีความแออัด ก่อให้เกิดการติดเชื้อและเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรค ขาดบุคลากรดูแล และมักพบผู้ต้องกักชาวโรฮิงญาที่ป่วยไม่ได้รับการดูแลรักษาที่เหมาะสม จากการเฝ้าระวังที่มีผู้ต้องกักชาวโรฮิงญาเสียชีวิตนั้น แม้การเสียชีวิตของผู้ต้องกักชาวโรฮิงญาเกือบทั้งหมดจะเสียชีวิตหลังการส่งตัวไปรักษาที่โรงพยาบาล แต่ก็ป็นภายหลังจากผู้ต้องกักมีอาการหนักแล้วเนื่องจากปัญหาที่ไม่ได้มีการตรวจรักษาอย่างต่อเนื่อง ปัญหาการขาดแคลนล่ามในการสื่อสาร และการถูกควบคุมตัวอยู่ในสถานที่กักเป็นเวลานานและมีการขยายระยะเวลาการควบคุมตัวออกไป

๕.๓ ประเด็นการขยายตัวของเครือข่ายขบวนการค้ามนุษย์ พบว่า ขบวนการที่นำพาชาวโรฮิงญาหลบหนีเข้ามาในประเทศไทยมีพฤติการณ์ที่เข้าข่ายการค้ามนุษย์ โดยมีผู้นำพาไปกักตัวไว้บนภูเขาและมีสภาพความเป็นอยู่ที่ยากลำบาก และมีการบังคับ ทรมานเพื่อเรียกเงินผ่านโทรศัพท์มือถือจากญาติของ ผู้พวยพชาวโรฮิงญา ซึ่งผู้ร่วมขบวนการค้ามนุษย์มีทั้งนักการเมืองท้องถิ่น เจ้าหน้าที่รัฐและชาวบ้านในพื้นที่ ทั้งนี้เมื่อประเทศไทยได้ลงนามเป็นภาคีสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร จึงจำเป็นต้องเร่งดำเนินการปราบปรามขบวนการนำพาและการค้ามนุษย์ต่อชาวโรฮิงญา รวมถึงมีการดำเนินคดีอย่างจริงจังกับเจ้าหน้าที่รัฐที่แสวงหาประโยชน์ด้วย

๕.๔ ประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเด็กและสตรี กรณีที่มีการแยกผู้พวยพที่มากันเป็นครอบครัวโดยมีการแยกตัวเด็กและหญิงชาวโรฮิงญาให้อยู่ในความดูแลของบ้านพักเด็กและครอบครัว ซึ่งเป็นหน่วยงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่า สมาชิกในครอบครัวไม่ได้อยู่ร่วมกัน จึงควรมีการจัดหาที่พักพิงชั่วคราวให้อยู่ที่ส่วนกลาง ซึ่งการให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและสตรีต้องยึดหลักปฏิบัติ

ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคี จึงต้องมีหน้าที่ในการคุ้มครองและดูแลเด็กตามสิทธิดังกล่าว โดยคำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาในการเลี้ยงดูเด็กด้วย สำหรับกรณีที่มีการขอให้อยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวของชาวโรฮิงญา รัฐบาลไทยควรเข้ามาจัดการให้สิทธิในการอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวแก่บุคคลที่มีญาติในประเทศปลายทาง ทั้งเป็นการแก้ปัญหาการหลบหนีของชาวโรฮิงญาจากบ้านพักเด็กและครอบครัวซึ่งมักจะถูกหลอกลวง โดยขบวนการค้ามนุษย์ที่แฝงตัวเข้ามาเยี่ยมโดยอ้างตัวเป็นญาติหรือล่อลวงให้หลบหนีออกไป

๕.๕ ประเด็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนเกี่ยวข้องกับการสังหารแรงงานข้ามชาติชาวกะเหรี่ยงสัญชาติพม่า จำนวน ๘ ศพ ที่จังหวัดตาก จากการตรวจสอบสารพันธุกรรม วัตถุพยาน พบว่า อาจมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวข้องกับขบวนการค้ามนุษย์ หรือนำพาแรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงานโดยผิดกฎหมาย

๖. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อรัฐบาล

๖.๑ ประเทศไทยตกอยู่ในสถานะเป็นประเทศที่ถูกเฝ้าระวังเป็นพิเศษกรณีการค้ามนุษย์ (TIP Report) จึงมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการคัดแยกประเภทบุคคลอย่างเป็นระบบ โดยรัฐบาลไทยต้องไม่ดำเนินการกับกลุ่มผู้อพยพชาวโรฮิงญาหรือชาวบังคลาเทศที่ตกเป็นเหยื่อขบวนการค้ามนุษย์ในฐานะผู้ลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย แต่ต้องดำเนินการในฐานะผู้เสียหายจากขบวนการค้ามนุษย์ที่ถูกนำพาเข้ามาในราชอาณาจักร

๖.๒ คณะรัฐมนตรีต้องกำหนดนโยบาย มาตรการ และแนวทางปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาโรฮิงญาอย่างเป็นระบบและใช้มาตรการทางกฎหมายกับขบวนการค้ามนุษย์อย่างเด็ดขาดต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องที่นำพาเข้ามาในราชอาณาจักร ทั้งนายหน้าที่เป็นคนไทย เมียนมาร์ หรือบังคลาเทศ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ไทยที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับขบวนการนำพาและค้ามนุษย์และส่งเสริมความร่วมมือด้านกฎหมายในการปราบปรามเครือข่ายอาชญากรรมข้ามชาติ อาทิ การส่งผู้ร้ายข้ามแดน ความร่วมมือด้านการสอบสวน

๖.๓ คณะรัฐมนตรีควรต้องมองปัญหาทั้งในมิติความมั่นคงและสิทธิมนุษยชนควบคู่กันไป โดยให้กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงยุติธรรม สำนักงานตำรวจตรวจคนเข้าเมือง และสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทำงานร่วมกับสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) กองทุนเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) องค์การการกุศลเอกชน และสภานายความ เพื่อให้ความช่วยเหลือตามสภาพเงื่อนไข

๖.๔ คณะรัฐมนตรีควรผลักดันให้คณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights-AICHR) ซึ่งประเทศไทยเป็นผู้เสนอให้มีการจัดตั้งขึ้นตามพันธกรณีในข้อ ๑๔ ของกฎบัตรอาเซียน ให้เป็นกลไกที่มีความเข้มแข็งมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อเพิ่มพูนความร่วมมือระดับภูมิภาค เพิ่มความพยายามระดับประเทศและระหว่างประเทศ ในการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนร่วมกันอย่างจริงจัง ซึ่งปัญหาการอพยพของชาวโรฮิงญา ควรเป็นประเด็นที่คณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชนต้องเข้ามามีบทบาทหลักในการแก้ไขปัญหาและสร้างความตระหนักในการพัฒนาบรรทัดฐานในเรื่องสิทธิมนุษยชนอย่างจริงจัง

๖.๕ คณะรัฐมนตรีควรมีนโยบายเชิงรุกในการป้องกันปัญหาการค้ามนุษย์ร่วมกับประเทศต้นทาง โดยการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในชุมชนที่ยากจน โดยคำนึงถึงการเข้าถึงการบริการขั้นพื้นฐานจากรัฐ รวมทั้งการมีนโยบายสนับสนุนให้มีการเปิดช่องทางการโยกย้ายถิ่นฐานอย่างปลอดภัยและถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อสร้างโอกาสด้านการจ้างแรงงาน ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายของการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

๖.๖ คณะรัฐมนตรีควรปรับปรุงนโยบายการจัดการแรงงานข้ามชาติ การย้ายถิ่นของแรงงานข้ามชาติที่ชัดเจน โดยเสนอให้รัฐบาลเร่งดำเนินการศึกษาและรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเข้มงวดกวดขันกับการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดและการให้การศึกษาแก่ประชาชนไทยให้มีความเข้าใจ เคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของแรงงานข้ามชาติ มองเห็นคุณค่าของแรงงานข้ามชาติว่ามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย และจัดทัศนคติรังเกียจแรงงานข้ามชาติ

๖.๗ คณะรัฐมนตรีควรดำเนินการให้กระทรวงที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงของประเทศไทยได้ร่วมกันพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับแรงงานข้ามชาติให้สอดคล้องและเชื่อมประสานกัน รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการปกป้องสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของแรงงานข้ามชาติในระดับพื้นที่ด้วย

๖.๘ คณะรัฐมนตรีควรลงนามรับรองอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๙๗ ว่าด้วยการอพยพเพื่อการมีงานทำ ค.ศ.๑๙๔๙ และฉบับที่ ๑๔๓ ว่าด้วย การอพยพในสภาพที่ถูกกดขี่และการส่งเสริมการมีโอกาส เท่าเทียมกันและการปฏิบัติต่อคนงานอพยพ ค.ศ.๑๙๗๕ อันจะเป็นผลดีต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีต่อแรงงานย้ายถิ่นและในระดับสากล

๗. ข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย

๗.๑ คณะรัฐมนตรีควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๒๒ ให้สอดคล้องกับสิทธิในการขอลี้ภัยและหลักการไม่ส่งผู้ลี้ภัยกลับสู่อันตราย ซึ่งคณะทำงานเชิงยุทธศาสตร์ในคณะกรรมการสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้มีการศึกษาวิจัยเรื่อง การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนบริเวณชายแดนไทย-พม่า : กรณีผู้หนีภัยสงคราม โดยมีข้อเสนอแนะให้แก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ ในประเด็นดังต่อไปนี้

๑) การนิยามคำว่า “ผู้ลี้ภัย” ให้หมายถึงบุคคลที่หนีภัยการประหัตประหารเข้ามาจะโดยเหตุความขัดแย้งทางเชื้อชาติ ศาสนา สัญชาติ ความคิดเห็นทางการเมืองของกลุ่มเฉพาะ หรือไม่สามารกลับประเทศต้นทางได้ด้วยเหตุผลความหวาดกลัว

๒) การอนุญาตให้อยู่ชั่วคราวคราวละ ๑ ปี ให้มีคณะกรรมการพิจารณา โดยมีหน่วยงานด้านสิทธิมนุษยชนร่วมด้วย

๓) แก้ไขเรื่องค่าธรรมเนียมให้ได้รับยกเว้น

๔) ผ่อนผันโทษสำหรับการไม่มีเอกสารการเข้าเมืองที่ไม่ถูกต้อง

๗.๒ คณะรัฐมนตรีควรศึกษาการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสถานภาพผู้ลี้ภัย ค.ศ. ๑๙๕๑

๗.๓ คณะรัฐมนตรีควรบัญญัติกฎหมายภายในว่าด้วยเรื่องผู้ลี้ภัย ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยมีกรอบที่ชัดเจนในการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชนต่อผู้ลี้ภัย และควรมีข้อพิจารณาให้ความช่วยเหลือผู้ลี้ภัยจากเดิมเฉพาะผู้ลี้ภัยจากการสู้รบที่เป็นภัยถึงแก่ชีวิตโดยตรง ให้รวมถึงผู้หนีภัยความตายในรูปแบบอื่นด้วย เช่น ภัยจากการถูกบังคับเกณฑ์แรงงาน ซึ่งการคุกคามดังกล่าวนำไปสู่การทารุณทางร่างกายและเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นรุนแรงที่สมควรได้รับการคุ้มครองเช่นเดียวกัน

๘. ข้อเสนอ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอความกรุณาท่านโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณารายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนในกรณีดังกล่าว และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อเสนอแนะพิจารณาดำเนินการต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลเป็นประการใด กรุณาแจ้งให้ทราบด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

โทร ๐๒-๑๔๑๓๙๓๗ (อัญญะรัฐฯ)

โทร ๐๒-๑๔๓๙๕๕๘